

Izveštaj s kongresa

13. EUROPSKI IHTIOLOŠKI KONGRES

U hotelu Klaipėda u Klaipėdi, trećem po veličini gradu u Litvi (Lithuania), od 6. do 12. rujna 2009. održan je 13. Europski ihtiološki kongres (Slika 1). Glavni organizator najvećega skupa ihtiologa u Europi bilo je Klaipėdsko sveučilište. U organizacijskom odboru skupa navedeni su prodekan Fakulteta prirodnih znanosti i matematike i direktor obalnih istraživanja i instituta za planiranje Sveučilišta u Klaipėdi, predstojnik sektora slatkovodne ekologije i predstavnik Zavoda za zoologiju sa Sveučilišta u Vilniusu, predsjednik litavskoga društva hidrobiologa, stručnjak sa Zavoda za odnose s javnošću Sveučilišta u Klaipėdi, te PhD student s istoga sveučilišta. Posljedice recesije, nedostatak organizatorskog iskustva, nesnalaženje ili, jednostavno razočaranje

Slika 1. Hotel Klaipėda
Fig. 1. Klaipėda hotel

malim brojem odazvanih sudionika rezultirali su dosta skromnom organizacijom. Unatoč tomu što je planirano deset (10) sekcija oralnih prezentacija, plenarnih izlaganja i posterskih sekcija, Kongres je održan u samo jednoj, zajedničkoj sekciji u kojoj su se izmjenjivala plenarna izlaganja i oralne prezentacije te posterske prezentacije. Slijedom pristiglih pisanih materijala u knjizi sažetaka objavljena su četiri (4) plenarna referata, sedamdeset devet (79) tematskih radova razvrstanih u deset (10) područja i 91 poster.

Veliki broj prijavljenih naslova koji su objavljeni u knjizi sažetaka pokrivaio je vrlo široku lepezu ihtiološke problematike: od taksonomije, sistematike, zoogeografije evolucije, razvojnih strategija, populacijske ekologije, reprodukcije, genetike, citologi-

Slika 2. Plenarno izlaganje
Fig. 2. Plenary session

je, fiziologije, imunologije i patologije i zaštite riba do neobičnih i invazivnih vrsta i biološke raznolikosti (Slika 2).

Radni dan je započinjao u 9 sati ujutro (Litva je vremenski sat ranije od Hrvatske — vremenska zona +2 GTM) plenarnim izlaganjem. Nakon toga slijedila je stanka za kavu, a potom tri do pet tematskih predavanja. Uz jednu poslijepodnevnu stanku za kavu (čaj) i devedesetominutnu stanku za ručak, program je završavao oko 18 sati poslije podne. Posterska sekcija održana je u srijedu 9. rujna 2009. od 15.30 do 18 sati. Panoi za postere postavljeni su u utorak (8. rujna 2009.), kada je većina postera i izložena (Slika 3).

Prema slobodnoj procjeni, Kongresu je prisustvovalo stotinjak sudionika iz mnogih europskih i nekih izvan europskih zemalja (Amerika, Izrael,..). Među sudionicima je bilo i deset hrvatskih znanstvenika. Jedna predstavnik Instituta »Ruđer Bošković«, troje iz Instituta za oceanografiju i ribarstvo iz Splita, dvoje s PMF-a iz Zagreba, jedan sa Sveučilišta u Dubrovniku te troje s Agromorskog fakulteta iz Zagreba (Slika 4). Hrvatski sudionici predstavili su jedno oralno izlaganje i devet (9) postera. Dr. Ivana Buj, kao koautorica, predstavila je rad »Taxonomic status and phylogenetic relationships of spined loaches (genus *Cobitis*) in Dalmatia«. Govorno se izrazio i profesor Treer koji je u srijedu 9. rujna 2009. bio moderator prijepodnevnog dijela sjednice.

Nakon pet dana rada sudionici kongresa prihvatili su zaključke koji ponajprije upozoravaju na osjetljivost slatkovodnih i morskih ekosustava, s posebnim naglaskom na ribe, te na potrebu njihove učinkovite zaštite. Sljedeći Europski ihtiološki kongres održat će se godine 2012., a kao mogući domaćini spominju se Belgija i Portugal.

Donedavni predsjednik povjerenstva Europskoga ihtiološkog društva gospodin Maurice Kottelat postao je europski predstavnik u Američkom ihtiološkom društvu i time dobio prigodu da razvija interkontinentalnu suradnju.

13th EUROPEAN CONGRESS OF ICHTHYOLOGY

Fishing allochthonous ichthyofauna in the Mediterranean Vransko lake, Croatia

Tončar Tiser, Đaniel Matušić, Gordana Bogdanović, Ivoa Anđić, Roman Šašter, Marina Piva, Mirko Šperan, Tea Tomljanović,
Department of Fisheries, Beekeeping and Special Zoology, Faculty of Agriculture, University of Zagreb, Croatia, tsar@agr.hr

Introduction

The Vransko lake is an oligotrophic lake that covers 3000 ha in the southern Croatia. It is connected to the Adriatic sea by 1 km long channel and by several natural underwater karstic holes (Fig. 1 and 2.) Out of 24 registered fish species, only few are autochthonous ones (Krivonohor crucevici, Ručkar batak, Salmo trutta). The other species either come from the sea (Anguilla anguilla, Alburnus alburnus, Channa asiatica, Oxyrinchus channa, Liza aurata, L. variegata, Mugil cephalus, M. salmoides, Platichthys flesus, Salmo trutta, Sparus aurata) or have been introduced, mostly originating from the northern Croatian freshwaters since the late 1940s (Esox lucius, Carassius gibelio, Cyprinus carpio, Latesilurus asotus, Pleurostichus parva, Scardinius erythrophthalmus, Lepomis gibbosus, Silurus glanis, Tinca tinca). One of them (Gambusia affinis) was introduced to fight mosquito larvae. However, as only few of these species are really important for fishing in the lake, the aim of this study was to look into the significance of those species.

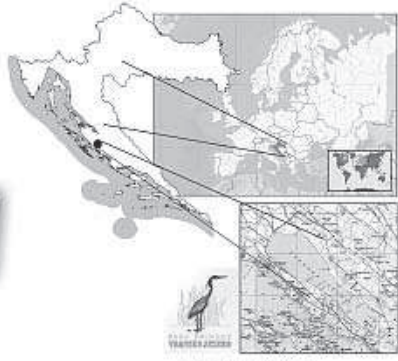

Fig. 2. Location of Vransko lake

Fig. 1. Vransko lake

Material and methods

The fish were caught three times during the vegetation period in 2008 (12th June, 16th July, 1st October). Trammel net (25 m), standing 12 hours overnight in the water served as a used effort (Fig. 3.) The data were analyzed according to the date and location.

Fig. 3. Fishing and measuring

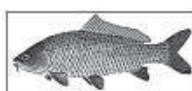

Fig. 4. C. carpio

Fig. 5. C. gibelio

Fig. 6. S. glanis

Fig. 7. S. erythrophthalmus

Results and Discussion

The results of fishing by the commercial tools (Table 1) show absolute domination of introduced freshwater species (the rest were sea and mullets). Upon the introductions in the late 1940s, the fish catches were dominated by common carp (C. carpio). Over the last three decades the catch is typically composed of Prussian carp (C. gibelio) which along with roach (S. erythrophthalmus) represent basic food source for European catfish (S. glanis) (Fig. 4, to 7).

The best catches were registered at the beginning of the summer (8 June). Although there were no significant differences at various locations, the coefficient of variation was the highest in the closest spot to the sea, probably as a result of the highest change in salinity (Table 2).

Species	% of catch			
	2003	1995	2004	2005
C. carpio	10.3	1.1	12.5	13.4
C. gibelio	-	81.9	74.2	73.5
S. erythrophthalmus	-	-	14.9	8.1
S. glanis	-	11.1	8.9	23.1
Total	10.3	83.0	96.3	95.0

Table 1. The ratio of fish mass (% of main freshwater fish species in total fish catch) by commercial tools in Vransko lake, during last six decades (Bibančin et al., 1988; Tiser, 1992; Matušević, 2004).

Location / Date	12th June	16th July	1st October	Mean	CV
Closest to the sea	1000	1000	112	1107	47
Mid-lake	1140	1200	990	1130	21
Farthest from the sea	1410	200	1270	1293	71
Mean	1190	1007	1009	-	-

Table 2. Catch per unit effort – CPUE (g x 25 m trammel net during 12 hours overnight⁻¹) with respective coefficients of variation (CV) obtained in 2008 catches from the Vransko lake

References

Matušević Đ. (ed.) (2004): Kategorizacija i inventarizacija ribolovnih i vanribolovnih vjetrovnih Parka prirodne «Vransko jezero». RMF SUZ, 229 pp.
Bibančin B., Tiser T., Šašter R., Anđić J. (1988): Inventarizacija i popis ribolovnih i vanribolovnih vjetrovnih Parka prirodne «Vransko jezero». Rib. Zb. 47: 89-97.
Tiser T. (1992): The review of investigations of Vransko lake. Mar. zb. 41: 125-133

13th EUROPEAN CONGRESS OF ICHTHYOLOGY, September 8th-11th 2003, Kijev, Ukraine

Slika 3. Jedan poster hrvatskih znanstvenika
Fig. 3. One poster from Croatian scientists

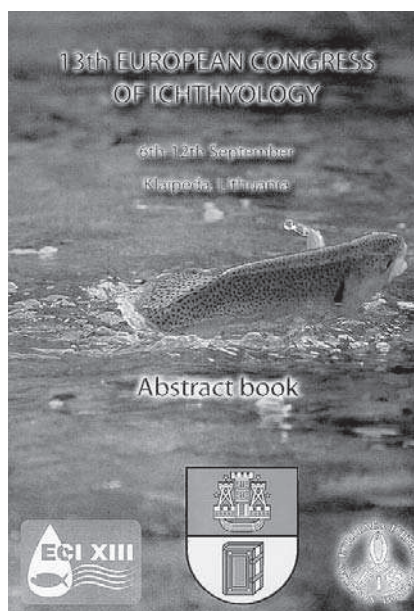
Slika 4. Dio znanstvenika iz Hrvatske
Fig. 4. Some scientists from Croatia

Vođenje Europskoga ihtiološkog društva preuzela je višegodišnja tajnica Maria Stroumboudi iz Grčke.

Sažeci oralnih i posterskih prezentacija objavljeni su u zborniku sažetaka (Slika 5).

Iako su se organizatori kongresa vrlo skromno predstavili, evo nekoliko podataka i o zemlji i o gradu domaćinu.

Litva je država na sjeveroistoku Europe, na obali Baltičkog mora (Slika 6). Graniči na sjeveru s Latvijom, na jugoistoku s Bjelorusijom, na jugu s Poljskom, a na jugozapadu s Rusijom, tj. s ruskom eksklavom Kalinjingradskom oblasti. Litva je najveća baltička država nastala sredinom 13. stoljeća. U zemlji se govori litvanskim ili litavskim jezikom koji pripada istočnobaltičkim jezicima iz skupine indoeuropskih jezika. Zajedno s latvijskim jezikom čini jedina dva živa baltička jezika. Nakon burne prošlosti Litva je 11. ožujka 1990. proglasila neovisnost, a iduće, 1991. godine priznata joj je neovisnost. Litva ima nešto više od tri i pol milijuna stanovnika, od čega gotovo 87% čine Litavci, a glavna su manjina Rusi (10%). Danas je većina stanovništva rimokatoličke vjere. Za razliku od ostalih baltičkih zemalja, stanovništvo Litve uglavnom je bilo

Slika 5. Zbornik sažetaka
Fig. 5. Book of Abstracts

Slika 6. Baltičko more
Fig. 6. Baltic sea

usmjereno prema svojoj unutrašnjosti, a ne prema moru. Od 1. svibnja 2004. Litva je članica Europske unije. Članica je Europskog vijeća, NATO-a i Ujedinjenih naroda.

Klaipeda je treći po veličini grad u Litvi s oko 190 000 stanovnika. Grad je osnovan 1252. godine i tijekom povijesti bio je poznat pod imenom Memel (dio Pruske i poslije Njemačke). Otkad je postao dijelom suvremene Litve (1923.), poznat je pod imenom Klaipeda. Grad se smjestio na zapadnoj obali Baltičkog mora. Prepoznatljiv je po vrlo turbulentnoj prošlosti i starom gradu s arhitekturom istovjetnom brojnim zapadnoeuropskim civilizacijama s kojima je bio povijesno vezan (Njemačka, Engleska, Danska). Nalazi se na ulazu u Kursku prevlaku, tj. na mjestu gdje se iz nje isplovljava na Baltičko more. Jedina je litavska morska luka s brojnim trajektnim vezama sa Švedskom, Danskom i Njemačkom (Slika 7).

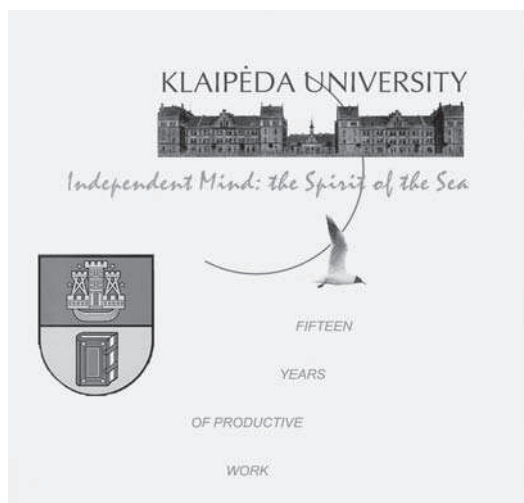
Slika 7. Kurska prevlaka
Fig. 7. Map of Klaipeda with
Kuršiu bay

Klaipeda je i prepoznatljiv obrazovni centar. Sveučilište u Klaipedi osnovano je 1. siječnja 1991. Danas se na njegovih sedam fakulteta školuje više od devet tisuća studenata. Od početnih 226 nastavnika i istraživača broj je porastao na gotovo 600. Sveučilište u Klaipedi postalo je prepoznatljivo u sustavu Litavskih sveučilišta, a godine 2005. i članicom Udruženja europskih

sveučilišta. Sveučilište nastoji postati centar istraživanja, edukacije i obrazovanja ne samo zapadne Litve nego i diljem svijeta, odgovarajući zahtjevima suvremene globalizacije (Slika 8).

U turističkim vodičima Litve istaknuto mjesto zauzima i alkohol, slijedom promidžbe »Litavsko je pivo lagano i pitko po okusu i strukturi, ali sa snažnim djelovanjem. Zavodljivo je poput Lolite u ljetnoj haljini, ali tko pretjera, više ne zna ni s kim je legao niti kraj koga se probudio«.

Prof. dr. sc. Roman Safner

Slika 8. Sveučilište Klaipėda
Fig. 8. Klaipėda University